

VALGFAG VED BØLER SKOLE SKOLEÅRET 2019/2020

Teknologi i praksis

Teknologi handler om den menneskeskapte verden. Opp gjennom tidene har menneskene brukt kreativitet og skaperevner til å utvikle redskaper, maskiner og andre teknologiske produkter og løsninger. Teknologien griper inn på mange områder, og har gitt og kan gi både muligheter og utfordringer, både for den enkelte og for samfunnet. Innenfor teknologien finner vi de enkleste verktøy og produkter, og den mest avanserte elektronikken. Erfaring med og innsikt i teknologi kan fremme personlig utvikling, demokratisk deltakelse og medvirke til et aktivt forhold til en teknologisk hverdag.

Valgfaget teknologi i praksis skal motivere elevene til å utvikle teknologiske produkter med utgangspunkt i lokale behov og problemstillinger. Prosessen fra idé til et ferdig produkt kan medvirke til skaperglede og mestringsopplevelse. Gjennom eget arbeid og i samarbeid med andre kan elevene utvikle ferdigheter og innsikt. Det innebærer å prøve ut egne talenter og muligheter på ulike steg i prosessen, vurdere prosesser og produkter, og få tilbakemeldinger fra andre.

Valgfaget handler om å planlegge, konstruere og fremstille gjenstander og produkter med varierte materialer og teknologiske løsninger. Kunnskap om teknologiske produkter som blir brukt i dagliglivet, gir et godt grunnlag for å forbedre produkter og utvikle nye produkter.

Valgfaget henter hovedelementer fra matematikk, naturfag og kunst og håndverk. Elementer fra norsk/samisk, RLE og samfunnsfag kan også inngå.

Hovedområder:

- Undersøkelser

Hovedområdet handler om hvordan teknologiske produkter er konstruerte og virker, hvilke prosesser som inngår i utvikling og bruk, og hvilke behov produktene dekker. Utvikling, konstruksjon og produksjon av teknologi inngår i hovedområdet, i tillegg til helse, miljø og sikkerhet (HMS). Kunnskap om hvordan teknologien bygger på noen grunnleggende prinsipper, og hvordan ny teknologi bygger på tidligere erfaringer, hører også med til hovedområdet.

- Idéutvikling og produksjon

Hovedområdet omfatter planlegging, fremstilling og utprøving av egne produkter og konstruksjoner. Planer for framstilling og utprøving av egne produkter og konstruksjoner bygger på kravspesifikasjon.

I utviklingsfasen er kjennskap til design og virkemåte til andre produkter viktig. Diskusjon omkring ulike sider ved produktene er viktig i alle faser av produktutviklingen og kan også medvirke til å forbedre prosesser og produkter.

Fysisk aktivitet og helse

Mennesker kan være fysisk aktive gjennom hele livet, og grunnlaget for gode aktivitetsvaner og helse gjennom hele livsløpet legges i barne- og ungdomsårene. Det er av stor samfunnsmessig betydning å ha en befolkning som er fysisk aktiv, og som har et reflektert og bevisst forhold til sammenhenger mellom fysisk aktivitet, kosthold og helse. Kompetanse knyttet til disse sammenhengene kan fremme folkehelsen og forebygge kroniske sykdommer og skader.

Opplæringen i valgfaget fysisk aktivitet og helse skal bidra til bedre helse og trivsel for den enkelte elev. Elevene skal kunne delta i varierte aktiviteter som er egnet til å motivere den enkelte. I valgfaget skal elevene få innsikt i betydningen av god balanse mellom energiinntak og energiforbruk. Opplæringen skal også bidra til å utvikle kunnskap og evne til å vurdere kostholdsråd og anbefalinger som er knyttet til daglig fysisk aktivitet.

Ulike fysiske aktiviteter står sentralt i faget. Tradisjonelle lagidretter, individuelle idretts- og treningsaktiviteter, alternative treningsformer og friluftsliv er alle elementer som kan trekkes inn i opplæringen for å gi elevene fysiske utfordringer og positive opplevelser. Opplæringen skal ha fokus på bevegelsesglede, mestring, nysgjerrighet og samarbeid og derved motivere til fysisk aktivitet, også utenfor skolen. Aktiviteter som involverer elevene i planleggingen og tilpasses deres forutsetninger, skal bidra til å styrke dette formålet. Opplæringen skal også legge til rette for at elevene får kunnskaper som bidrar til å utvikle sunne og gode matvaner.

Valgfaget henter hovedelementer fra kroppsøving og mat og helse. Elementer fra naturfag kan også inngå.

Hovedområder:

- Fysiske aktiviteter

Hovedområdet omfatter deltakelse i ulike aktiviteter. Gjennom å prøve nye aktiviteter, tøyne egne grenser og samhandle med andre når det er naturlig, skal elevene oppleve glede og mestring. Hovedområdet innebærer mulighet for fysisk aktivitet innenfor flere ulike bevegelsesmiljøer. Hovedområdet omfatter så vel friluftaktiviteter og alternative treningsformer som tradisjonelle lagidretter og individuelle idretts- og treningsaktiviteter.

- Kosthold og helse

Hovedområdet omfatter kunnskap om og praktisk erfaring med sammenhengen mellom fysisk aktivitet og kosthold og den virkning dette har på egen helse. Sentralt i hovedområdet er personlig planlegging og refleksjon over sammenhengen mellom fysisk aktivitet, kosthold og helse.

SAL OG SCENE

Dette faget handler om prosessen fra idé til produksjon. Produksjonene varierer i størrelse og form, alt fra selvskrevede ideer til kjente oppsetninger. Produksjonene kommer til å omfatte musikk, dans, drama, bilde og fortellinger. Arbeid med lyd, lys, regi, koreografi, scenografi, kostymer, sminke og redigering er også en del av gjennomføringen. I tillegg skal elevene kjenne til markedsføringsstrategier og til det økonomiske aspektet ved en produksjon. Dette er et fag der eleven må tørre å stå på en scene og spille ulike roller foran et publikum, men eleven trenger ikke å ha erfaring med å ha stått på en scene før.

Dette faget er delt inn i to hovedområder:

Skape

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utvikle og formidle ideer til en eller flere produksjoner
- samarbeide om å utvikle et audiovisuelt eller scenisk uttrykk, inkludert relevante tekniske løsninger
- sette opp et enkelt budsjett og markedsføringsplan

Formidle

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- presentere en eller flere produksjoner for publikum
- samarbeide både på og bak scenen for at resultatet skal bli best mulig
- utveksle synspunkter om valg av virkemidler og utførelse

Medier og informasjon

Bruk av digitale verktøy og medier til kommunikasjon og utveksling av informasjon er en nødvendig forutsetning for å opprettholde viktige funksjoner i samfunnet. Redaksjonelle tekster eksisterer side om side med ulike typer publiserte ytringer og disse knyttes ofte sammen

gjennom sosiale medier. Ved bruk av digitale medier har vi mulighet til å tilegne oss informasjon, ytre oss, påvirke og få respons, og derved bruke den ytringsfriheten et demokrati gir oss.

Valgfaget skal bidra til at elevene får erfaring med og innsikt i hvordan vi aktivt kan ta i bruk informasjonsteknologi i hverdagen. Faget skal styrke elevenes formidlingsferdigheter og gi kunnskap om lovverk knyttet til publisering. Å vurdere etiske problemstillinger og tenke kritisk er en del av faget. Ved at elevene får velge spesialisering innen ulike sider ved produksjonen skal valgfaget legge til rette for mestringsopplevelser og motivere for læring.

Elevene skal planlegge og produsere en nettbasert publikasjon der prosessen fra idé til ferdig produkt er ivarettatt. Innholdet som blir produsert kan ha fokus på aktiviteter som skjer i skolens og elevenes nærmiljø, slik at foresatte og andre målgrupper får innblikk i elevenes læringsarbeid og sosiale aktiviteter.

Valgfaget henter hovedelementer fra norsk/samisk og samfunnsfag. Elementer fra RLE og kunst og håndverk kan også inngå.

Hovedområder:

- Redaksjonelt arbeid

Å samarbeide i en redaksjon, velge mediekanal og innhold og definere målgrupper er sentralt i hovedområdet. Innsikt i redaksjonell bruk av sosiale medier for å komme i dialog med publikum inngår i hovedområdet. Bruk av regler for opphavsrett, kildebruk og personvern på Internett og i sosiale medier inngår også.

- Produksjon og publisering

Hovedområdet omfatter å produsere ulike komponenter i sammensatte tekster for publisering på nett. Bruk av digitale verktøy for å produsere, redigere og publisere bilde, tekst, film og lyd er sentralt i hovedområdet. Innsikt i forholdet mellom utforming og budskap hører til hovedområdet.

Demokrati i praksis

Valgfagene skal medvirke til at elevene, hver for seg og i fellesskap, styrker lysten til å lære og opplever mestring gjennom praktisk og variert arbeid. Valgfagene er tverrfaglige og skal medvirke til helhet og sammenheng i opplæringen.

Demokrati er en bærebjelke i samfunnet. Et demokratisk samfunn forutsetter at innbyggerne respekterer og slutter opp om menneskerettigheter og grunnleggende demokratiske verdier som likeverd, likestilling, respekt, toleranse, ytringsfrihet og frie valg. Målet er at flest mulig skal få anledning til å engasjere seg og delta aktivt i samfunnslivet.

Unge mennesker må forstå betydningen av å holde demokratiets spilleregler i hevd og ta del i samfunnet på ulike måter. Å utvikle elevenes selvstendighet og identitet, evne til meningsdannelse og mot til å uttrykke egne meninger står sentralt. Skolen er en demokratisk arena for barn og unge der de skal oppleve å bli lyttet til, medvirke og ha innflytelse.

I opplæringen i demokrati i praksis skal elevene arbeide med menneskerettigheter og demokratiforståelse. Videre skal faget bidra til å få fram erfaringer og synspunkter de unge har, og gjøre dem i stand til å komme med innspill i saker som angår dem. Faget gir mulighet til å arbeide praktisk sammen med skolens elevråd, i skolemiljøet, i lokalsamfunnet og med globale forhold. Valgfaget skal fremme utviklingen av et inkluderende miljø som er preget av trygghet og sosial tilhørighet, der forebyggende tiltak og konfliktløsning inngår. Faget skal stimulere til deltakelse og engasjement i demokratiske prosesser.

Valgfaget henter elementer fra samfunnsfag, RLE og norsk/samisk.

Hovedområder:

- Demokrati

Hovedområdet demokrati dreier seg om verdier og ferdigheter. Kunnskap om menneskerettigheter og demokratiske verdier er en forutsetning for å utøve demokrati. Hovedområdet dreier seg videre om å praktisere demokratiske ferdigheter som kildekritikk, meningsdannelse, argumentasjon og evne til å ytre seg. Kunnskap om metoder for å håndtere konflikter inngår også i hovedområdet.

- Medvirkning

Hovedområdet omfatter kjennskap til demokratiske beslutningsprosesser på ulike nivåer. Videre omhandler hovedområdet bistand til skolens elevråd for å fremme et godt læringsmiljø. Det skal motivere elevene til å delta i demokratiske prosesser i lokalsamfunnet. Å skape engasjement mot brudd på menneskerettigheter inngår også i hovedområdet.

Natur, miljø og friluftsliv

Valgfagene skal bidra til at elevene, hver for seg og i fellesskap, styrker lysten til å lære og opplever mestring gjennom praktisk og variert arbeid. Valgfagene er tverrfaglige og skal bidra til helhet og sammenheng i opplæringen.

For å bevare biologisk mangfold og sikre bærekraftig utvikling skal elevene bli bevisste på at natur og miljø har en tålegrense som ikke bør overskrides. Naturen brukes til rekreasjon, naturopplevelser, næringsvirksomhet, dyrking og høsting. Det er viktig å ta vare på naturen og kunne benytte de ressurser som finnes der, på en bærekraftig måte. Kunnskap om samspillet mellom mennesket, natur og miljø skal bidra til å skape et bevisst forhold til naturen.

I valgfaget natur, miljø og friluftsliv deltar elevene i aktiviteter knyttet til friluftsliv eller naturbruk som gir opplevelser, og som kan lære dem å bruke naturen på en hensiktsmessig måte. Faget skal legge til rette for at elevene får bruke sansene, får stimulert nysgjerrigheten og blir glad i naturen. De skal også lære å tolke tegn i naturen.

Valg av varierte læringsarenaer og metoder skal gi elevene mulighet til å arbeide praktisk med klima- og miljøspørsmål og til å engasjere dem i spørsmål om bærekraftig utvikling. Elevene må kjenne til hvordan de bør handle lokalt for eventuelt å kunne se klima- og miljøspørsmål i en global sammenheng. Valgfaget vil kunne gi elevene viktig innsikt ved at de lærer å finne informasjon hos organisasjoner fra inn- og utland.

Valgfaget henter hovedelementer fra naturfag, samfunnsfag og kroppsøving, men kan også hente elementer fra mat og helse, RLE, musikk og kunst og håndverk.

Hovedområder:

- Friluftsliv

Dette hovedområdet omfatter et bredt spekter av aktiviteter i naturen og gir praktiske erfaringer med natur og friluftsliv eller naturbruk. Turer av ulik varighet, fiske, jakt, fangst, høsting, dyrking og skjøtsel kan høre inn under hovedområdet. Allemannsretten og gjeldende regler for bruk av natur og naturressurser er dermed sentralt stoff. Hovedområdet omfatter også å utnytte og ta vare på naturens ressurser i form av matkonservering og håndverksprodukter som del av tradisjonen og naturopplevelsen.

- Miljø

Dette hovedområdet handler om å ta vare på naturen og miljøet og om å utnytte ressursene på en bærekraftig måte. Videre omfatter hovedområdet forståelse av miljøutfordringer i lokalsamfunnet, og kunne sette disse i sammenheng med globale utfordringer.

Matematikk forsert løp

Valgfagene skal medvirke til at elevene, hver for seg og i fellesskap, styrker lysten til å lære og opplever mestring gjennom praktisk og variert arbeid. Valgfagene er tverrfaglige og skal medvirke til helhet og sammenheng i opplæringen.

Vi har fra skoleåret valgt å gi elevene på 8. trinn mulighet til å forsere matematikken som et lokalt valgfag.

Dvs. at innen 9 klasse er målet at de kan ta eksamen i matematikk for grunnskolen. Elevene følger vanlig matteundervisning i klassen sin mens i valgfaget på 8. trinn får de undervisning på 9. trinns pensum og på 9. trinn undervises det på 10. trinns pensum. Målet er at vi kan gi tilpasset undervisning og motivasjon for matematikkfaget. Det forventes av elevene at det blir noe mer arbeid med matematikken og at de får noe mer ansvar for egen læring.

Dette valgfaget vil følge læreplanen i matematikk. Vurderingen i matematikk vil da bli slik at de får halvårsvurderinger i matematikk 1 klassetrinn opp. På 10. trinn vil eleven kunne velge et valgfag som vil gi en standpunkt vurdering i valgfag.